

OBSAH

ÚVOD 6

ZEMĚ 8

EVROPA 10

Anglie 12 Francie 16
Nizozemsko 28 Španělsko 32
Chorvatsko 40 Česká republika 42
Maďarsko 48 Severní Irsko 50
Portugalsko 56 Irsko 58
Skotsko 64 Srbsko 66
Švýcarsko 72 Turecko 74

Evropa: další země 80

JIŽNÍ AMERIKA 84

Argentina 86 Brazílie 90
Chile 94 Uruguay 96
Jižní Amerika: další země 98

ASIE & OCEÁNIE 112

Austrálie 114 Japonsko 116
Jižní Korea 118 Asie: vybrané země 120
Oceánie 124

MISTROVSTVÍ SVĚTA 134

Mistrovství světa 2022 136 Týmové rekordy 138 Góly 144
Počet startů 146 Brankáři 148 Trenéři 150
Návštěvnost 152 Penalty 154 Kvalifikace 156

Německo 20 Itálie 24
Belgie 36 Bulharsko 38
Dánsko 44 Řecko 46
Norsko 52 Polsko 54
Rumunsko 60 Rusko 62
Slovensko 68 Švédsko 70
Ukrajina 76 Wales 78

AFRIKA 102

Severní Afrika 104
Subsaharská Afrika 108

CONCACAF 126

Mexiko 128 USA 130
CONCACAF: další země 132

MISTROVSTVÍ EVROPY 158

Euro 2024 se blíží 160 Týmové rekordy 162
Individuální rekordy 164 Další rekordy 166 Liga národů 168

COPA AMÉRICA 170

Týmové rekordy 172 Individuální rekordy 174
Další rekordy 176

AFRICKÝ POHÁR NÁRODŮ 178

Africký pohár národů 2024 se blíží 180 Týmové rekordy 182
Individuální rekordy 184 Další rekordy 186

DALŠÍ TURNAJE FIFA 188

Mistrovství světa do 17 a 20 let 190 Mistrovství světa klubů 192
Olympijský turnaj mužů 194 Mistrovství světa v plážovém fotbalu 196
Mistrovství světa v e-fotbalu 198

ŽENSKÁ KOPANÁ 200

Mistrovství světa žen 2023 202
Mistrovství světa žen 204
Mistrovství Evropy žen 206
Olympijský turnaj žen 208
Další turnaje žen 210

CENY FIFA 212

Nejlepší fotbalista světa podle FIFA 214
Nejlepší fotbalistka světa podle FIFA 215
Další ceny FIFA 216

SVĚTOVÉ ŽEBŘÍČKY FIFA 218

Světový žebříček FIFA mužů 2023 220
Světový žebříček FIFA žen 2023 222
Autorství fotografií 224

EVROPA

Již čtvrt století Evropa dominuje světovému fotbalu jak na mezistátní, tak na klubové úrovni.

UEFA

Konfederace založena: 1954

Počet svazů: 55

Sídlo: Nyon, Švýcarsko

Nejčastější vítězové mistrovství světadilu: Německo, Španělsko (po třech)

55

Řádnými členy UEFA, řídicího orgánu evropského fotbalu, je 55 svazů.

200

Cristiano Ronaldo zvýšil svůj rekord v počtu reprezentačních startů na 200 a vítěznou brankou v zápase kvalifikace na Euro 2024 na Islandu si zlepšil střeleckou bilanci v mezistátních utkáních na 123 gólů.

RONALDO

Mistrovství Evropy v kopané 1992 vyhrálo Dánsko, přestože se na ně nekvalifikovalo. V kvalifikační skupině obsadilo druhé místo a postoupilo jako náhradník za vyloučenou Jugoslávii, která ho ve skupině předčila.

Itálie se jako druhá stala mistrem Evropy po penaltovém rozstřelu, když v roce 2021 ve Wembley udolala Anglii. Jako první to dokázalo roku 1976 v Bělehradě Československo proti Německu, obhájci titulu.

Wembley se jako jediný stadion stalo dějištěm finále mistrovství světa (1966), mistrovství Evropy mužů (1996 a 2021), mistrovství Evropy žen (2022) a souboje o zlatou medaili na olympijských hrách (1948 a 2012). Mistrovství Evropy mužů se původně mělo odehrávat v roce 2020, ale bylo o rok odloženo kvůli pandemii koronaviru.

ČESKÁ REPUBLIKA

Československo bylo nejúspěšnější zemí východního bloku, na světových šampionátech 1934 a 1962 skončilo druhé. Samostatná Česká republika se však nekvalifikovala na poslední tři ročníky mistrovství světa.

Vstup do FIFA: 1994

Nejvyšší vítězství: 11:0 nad Senegalem r. 1966

Nejvyšší na žebříčku FIFA: 2.

Domácí stadion: (různé)

Triumfy: 1x mistr Evropy (1976)

NEDVĚD

NÁRODNÍ LEGENDA DĚLOSTŘELEC

Volba **Pavla Nedvěda** nejlepším fotbalistou Evropy za rok 2003 ukončila dlouhé čekání českých fanoušků, kteří sledovali přehlížení řady vynikajících hráčů od roku 1962, kdy si stejnou poctu vysloužil Josef Masopust. Tento záložník a tahoun mužstva vstřelil v tom roce úvodní gól finále mistrovství světa v Santiagu de Chile. Brazílie pak třikrát udeřila a vyhrála 3:1. Mnohem později si na Masopusta vzpomněl Pelé a zařadil ho do svého výběru 125 nejlepších dosud žijících fotbalistů. Na klubové úrovni Masopust získal osm československých ligových titulů s vojenským celkem Dukla Praha.

42

30 MINUT

Vítězství Belgie na olympiádě roku 1920 zastínilo to, že Čechoslováci odešli ze hřiště po půl hodině na protest proti údajně zaujatému rozhodování. Doposud je Československo v dějinách olympijského fotbalu jediné diskvalifikované družstvo.

ČECH

NÁRODNÍ LEGENDA TANKISTA

Od doby, kdy brankář **Petr Čech** utrpěl v říjnu 2006 v utkání anglické Premier League frakturu lebky, nosil ochrannou helmu připomínající tankistickou přilbu. Na svůj talent upozornil, když ho ve finále mistrovství Evropy hráčů do 21 let 2002 Francouzi překonali v penaltovém rozstřelu jen jednou. Čech tak Čechům pomohl k trofeji. A připisoval si další triumfy. S Chelsea vyhrál roku 2012 Ligu mistrů (byl vyhlášen nejlepším hráčem zápasu) a rok nato Evropskou ligu. Kariéru ukončil po finále Evropské ligy 2019, ale již za pár měsíců stál mezi třemi tyčemi znova: v anglickém týmu ledního hokeje! Při debutu dokonce chytil trestné střelení.

HVĚZDA MLADÁ KREV

V zápase Ligy národů, který ČR v září 2020 vyhrála na Slovensku 3:1, debutoval útočník **Adam Hložek** a stal se nejmladším reprezentantem své země. Ve věku 18 let 41 dní byl o tři dny mladší než Jan Polák proti Polsku v dubnu 1999. Po 13 měsících se Hložek dočkal prvního gólu v národním dresu. V kvalifikaci na mistrovství světa jím pomohl porazit Bělorusko 2:0. Nejstarším reprezentantem zůstává Jan Koller. Při 91. a posledním utkání, v září 2009 proti Slovensku, mu bylo 36 let 159 dnů.

NEJVÍC STARTŮ:

1. Petr Čech: 124
2. Karel Poborský: 118
3. Tomáš Rosický: 105
4. Jaroslav Plašil: 103
5. Milan Baroš: 93

7

Útočník **Mojmír Chytil** jako sedmý Čech vstřelil tři góly v mezistátním zápase. Dokonce se mu to povedlo během prvních 23 minut debutu za národní mužstvo, když v listopadu 2022 porazilo v přátelském utkání Faerské ostrovy 5:0.

KOLLER

1976

V r. 1976 **Antonín Panenka** chladnokrevně proměnil penaltu drzým obloučkem doprostřed branky. Dodnes se tento kop, známý jako „Panenkův dlouhák“, ve světě napodobuje. Tenkrát v penaltovém rozstřelu ve finále mistrovství Evropy zajistil Československu triumf nad SRN.

1

Debutující náhradník **Zdeněk Ondrášek** skóroval hned první střelou v reprezentaci – v říjnu 2019 v kvalifikaci na mistrovství Evropy 2020. Byl z toho vítězný gól, ČR porazila Anglii 2:1. Stalo se to sedm měsíců potom, co se tito soupeři utkali ve Wembley a Češi utrpěli nejvyšší porážku v samostatné éře: 0:5.

TÝMOVÉ STRÍPKY O SEDM FÍKŮ

Česká republika musí dál čekat na první účast na mistrovství světa od roku 2006, neboť ji v semifinále baráže v březnu 2022 vyřadilo Švédsko (1:0). V listopadu 2021 Češi vyrovnali své nejvyšší vítězství, když v přátelském střetnutí v Olomouci vyprovodili Kuvajť 7:0. Dva góly dal křídelník **Jakub Pešek** a jeden kapitán **Tomáš Souček**. Předtím ČR porazila v říjnu 2006 a v září 2009 San Marino 7:0 a v červnu 2005 Andorru 8:1. Bývalé Československo vyhrálo v srpnu 1920 nad Jugoslávií 7:0. Ve vítězném utkání kvalifikace na mistrovství světa v březnu 2021 s Estonskem 6:2 dosáhl defenzivní záložník **Souček** teprve jako šestý český reprezentant hatricku.

NÁRODNÍ LEGENDA DESET Z DESETI

Historicky nejlepším reprezentačním střelcem je s 55 góly v 91 zápasech **Jan Koller**. Skóroval hned při svém debutu proti Belgii a v deseti po sobě jdoucích zápasech nasázel deset gólů. V kvalifikaci na mistrovství Evropy 2000, 2004 i 2008 dal pokaždé šest branek. Kariéru zahájil ve Spartě Praha a ta ho proměnila z brankáře ve střelce. Potom působil v Belgii a byl nejlepším střelcem nejdřív v Lokerenu a pak v Anderlechtu, kterému pomohl 42 brankami ve vítězném tažení za dvěma ligovými tituly. V německé Borussii Dortmund se jednou stalo, že dal v první půli gól, a když byl **Jens Lehmann** vyloučen, postavil se místo něj mezi tři tyče a udržel čisté konto.

1934

Finále mistrovství světa se poprvé prodlužovalo v roce 1934. Československo nakonec podleho hostitelské Itálii 1:2.

NÁRODNÍ LEGENDA SCHICK JE ŠIKULA

Útočník Bayeru Leverkusen **Patrik Schick** se pěti góly na Euru 2020 vyrovnal Milanu Barošovi v počtu branek za Českou republiku na šampionátech. Baroš svému týmu pomohl pěti góly na mistrovství Evropy 2004 do semifinále a vystřílel si Zlatou kopačku. Tentokrát se ČR dostala jenom do čtvrtfinále a Schickův gól útěchy neodvrátil prohru s Dánskem 1:2. Zato svou druhou trefou ve vítězném zápase se Skotskem (2:0 pro ČR) vytvořil nový rekord ve vzdálenosti, odkud padla na mistrovství Evropy branka: dráha jeho střely měřila od místa kopu po brankovou čáru 49,7 metru. Gólman **David Marshall** se zrovna potuloval daleko od ní. Schick také skóroval v osmifinále, které jeho země překvapivě vyhrála nad Nizozemskem 2:0. Na branku – druhou v zápase – mu přihrál **Tomáš Holeš**, autor té předchozí.

SCHICK

43

SOUČEK

NEJLEPŠÍ STŘELCI:

1. Jan Koller: 55
2. Milan Baroš: 41
3. Vladimír Šmicer: 27
4. Tomáš Rosický: 23
5. Pavel Kuka: 22 (+7 za Československo = 29)

ARGENTINA

Argentina se stala 15x mistrem Jižní Ameriky, v roce 1992 vyhrála Pohár FIFA, roku 2004 zlatou olympijskou medaili a v letech 1978, 1986 a 2022 mistrovství světa. Tak výraznými úspěchy se může pochlubit málokterá země.

Vstup do FIFA: 1912

Nejvyšší vítězství: 12:0 nad Ekvádorem r. 1942

Nejvyšší na žebříčku FIFA: 1.

Domácí stadion: Estadio Antonio Vespucio Libertri (El Monumental), Buenos Aires

Triumfy: 3x mistr světa (1978, 1986, 2022), 15x mistr Jižní Ameriky (1921, 1925, 1927, 1929, 1937, 1941, 1945, 1946, 1947, 1955, 1957, 1959, 1991, 1993, 2021)

Argentina patří spolu s Francií a Brazílií k pouhé trojici zemí, které vyhrály mistrovství světa, Konfederaci pohár FIFA a fotbalový turnaj na olympijských hrách.

MASCHERANO

HVĚZDA BRAVO, LEO

O tom, že je **Lionel Messi** jedním z nejlepších fotbalistů všech dob, se nedalo pochybovat, ale na MS 2022 v Kataru napodobil krajana Diega Maradonu, když zvedl nad hlavu i nejcennější trofej. Proti obhájci titulu, Francii, dal ve finále dva góly a utkání skončilo po prodloužení 3:3. V rozhodujícím rozstřelu proměnil první pokutový kop. Mimoto obdržel Zlatý míč pro nejlepšího hráče mistrovství světa. Jako první si tuto poctu vysloužil podruhé v životě. Debut v národním dresu v srpnu 2005 proti Maďarsku se mu vůbec nevydařil. Již po dvou minutách byl vyloučen. Časem se však stal rekordním střelcem Argentiny, jejím nejmladším střelcem gólu na mistrovství světa (roku 2006, ve věku 19 let) a nejmladším kapitánem (ve 23 letech na MS 2010). Nikdo neodehrál na světových šampionátech víc zápasů než on: 26.

MESSI

26

Sedm gólů Lionela Messiho na světovém šampionátu 2022 znamenalo, že na turnajích mistrovství světa a Jižní Ameriky nastřílel dohromady 26 branek (v každém po 13) – víc než libovolný jiný Jihoameričan; překonal tím 25 branek Brazilce Ronalda (15 na světových šampionátech, 10 na jihoamerických).

HVĚZDA MALÉHO ŠÉFA PŘEDSTIHL AŽ MESSI

Ještě před premiérovým světovým šampionátem v roce 1930 získalo osm Uruguayců zlaté medaile na olympiádách 1924 a 1928. Totéž později dokázali Maďar Dezső Novák v letech 1964 a 1968 a argentinský defenzivní záložník **Javier Mascherano** na OH v Aténách 2004 a Pekingu 2008. Carlos Tévez dal jediný gól zápasu s Paraguayí na OH 2004 a Ángel Di María byl o čtyři roky později autorem vítězné branky proti Nigérii. Hrál se v takovém horku, že rozhodčí povolili přestávku na osvěžení. Mascherano – přezdívaný „malý šéf“ – se na mistrovství světa 2018 vyhoupl do čela tabulky hráčů s nejvyšším počtem startů za argentinskou reprezentaci. Mezinátní kariéru ukončil po vyřazení od pozdějšího mistra světa, Francie (3:4). V této statistice jej během mistrovství Jižní Ameriky 2021 předstihl Lionel Messi.

NEJLEPŠÍ STŘELCI:

1. Lionel Messi: 98
2. Gabriel Batistuta: 54
3. Sergio Agüero: 41
4. Hernán Crespo: 35
5. Diego Maradona: 34

HVĚZDA HRDINA FINÁLE

Emiliano Martínez se stal hrdinou Argentiny mezi třemi tyčemi, když vybojovala titul mistra světa za rok 2022 ve finálovém penaltovém rozstřelu. Nejprve chytil pokutový kop Kingsleymu Comanovi a pak vytlačil očima střelu z kopačky Auréliena Tchouaméniho. Několik minut předtím zneškodnil v závěrečné fázi prodloužení ránu Francouze Randalu Kola Muaniho z bezprostřední blízkosti. Experti ho odměnili Zlatými rukavicemi pro nejlepšího brankáře turnaje. Nejvíce nastoupil do argentinské branky Sergio Romero: k 96 utkáním. Ale Martínezův 26. zápas v národním dresu znamenal, že byl jako třetí brankář po Ubaldu Fillolovi (58 startů) a Nerym Pumpidovi (36) ve vítězné sestavě Argentiny ve finále MS.

NÁRODNÍ LEGENDA ZAČÁTEČNICKÉ ŠTĚSTÍ

Ve věku 27 let 267 dní byl Juan José Tramutola historicky nejmladším trenérem na MS. Tento rekord platí od úvodního zápasu Argentiny na MS 1930, kdy přehrála Francii poměrem 1:0. Argentina se potom dostala do finále, kde podlehla Uruguayi 2:4. Nejlepším střelcem MS 1930 se stal Argentinec Guillermo Stábile. Ve čtyřech utkáních dal osm gólů. Víc mezinárodních střetnutí neodehrál. Později získal šest titulů mistra Jižní Ameriky jakožto nejdéle působící trenér Argentiny (1939–1960).

2

Záložník Marcelo Trobbiani odehrál na mistrovství světa jenom dvě minuty, a sice ty poslední ve finále 1986, v němž vystřídal střelce vítězného gólu Jorgeho Burruchagu.

DI MARÍA

TURNAJOVÉ STŘÍPKY ÁNGEL SPÁSY

Ángel Di María dvakrát vstřelil za Argentinu vítězný gól na šampionátu, a to v rozpětí 13 let. Nejprve ve finále olympijského turnaje v Pekingu roku 2008 vsílil jedinou branku proti Nigérii a podobně si vedl v roce 2021 proti hostitelské Brazílii, kde své zemi zajistil titul mistra Jižní Ameriky. Kupodivu to byl první titul Argentiny z některého šampionátu od roku 1993. Předcházel tomu nezdar v penaltovém rozstřelu jak na jihoamerickém šampionátu 2015, tak o rok později ve finále turnaje *Copa América Centenario* – poobakrát proti Chile po bezbrankové remíze. Finále mistrovství světa 2014 Di María zmeškal kvůli zranění kotníku ze čtvrtfinále, v němž přihrál Gonzalu Higuaínovi na vítězný gól proti Belgii, ale ve vítězném finále ročníku 2022 vstřelil druhou branku Argentiny do sítě Francie.

7,1

Dres s číslem 10, v němž Diego Maradona skóroval dvakrát ve vítězném utkání na mistrovství světa 1986 proti Anglii – jednou „Boží“ rukou, podruhé po akci vyhlášené „gólem století“ – se prodal v londýnské dražební síni Sotheby's v květnu 2022 za 7,1 milionu liber.

NÁRODNÍ LEGENDA BOŽÍ DIEGO

Pro mnoho lidí je **Diego Maradona** nejlepší fotbalista všech dob a jeho smrt ve věku 60 let 25. listopadu 2020 vyvolala ve světě vlnu soustrasti a uznání. Pelé prohlásil: „Přišel jsem o velkého přítele a svět o legendu.“ Maradonova oslnivá technika, góly a dosažené úspěchy hovoří za vše. Slávu si vydobyl coby žonglér už v žákovském celku Argentinos Juniors, přesto nebyl povolán do národního mužstva na mistrovství světa 1978 a čtyři roky nato byl vyloučen. Ale jako kapitán Argentiny dal v Mexiku roku 1986 parádní gól po sólu a díky němu jeho tým vyřadil ve čtvrtfinále Anglii. Ve finále proti SRN přihrál Jorgemu Burruchagovi na vítěznou branku. Později v roli trenéra dovedl Argentinu do čtvrtfinále mistrovství světa 2010.

MARADONA

MISTROVSTVÍ SVĚTA

Mistrovství světa v Kataru se v listopadu a prosinci 2022 konalo jako vůbec první na severní polokouli v zimě. Kromě toho se poprvé odehrávalo v arabském světě. Potřetí se titulu mistra světa dočkala Argentina. Ve finále přehrála Francii, vítěze ročníku 2018.

1. ročník:
1930

Současný mistr:
Argentina

Nejvíce titulů:
Brazílie, 5

Příští ročník:
Kanada, Mexiko,
USA, 2026

211

Do kvalifikace se zapojilo všech 211 členů FIFA, včetně pořadajících Kataru, třebaže měl účast zaručenou. Vyřazovací boje posloužily zároveň jako kvalifikace na mistrovství Asie.

Na mistrovství světa 2022 byly stadiony zaplněny z 94 procent. Zápasy se vysílaly po celé planetě, smlouvy o přenosech mělo 236 médií a padalo mnoho rekordů ve sledovanosti televize. Například ve Francii bylo během finále zaznamenáno 24,1 milionu, což je téměř o 5 milionů víc než při finále 2018 mezi Francií a Chorvatskem.

FIFA WORLD CUP Qatar 2022

26

Mistrovství světa 2022 dominoval **Leo Messi** a navzdory šokující porážce v úvodním zápase od Saúdské Arábie dotáhl Argentinu k triumfu. Ve vítězném zápase s Francií si kapitán Argentiny připsal rekordní 26. utkání na světovém šampionátu. Následují Němec Lothar Matthäus (25) a Miroslav Klose (24).

MESSI

172

Na mistrovství světa v Kataru padlo 172 gólů, v průměru 2,68 na zápas.

Aztécký stadion v Mexiku byl jako jediný dějištěm finále mistrovství světa ve dvou ročnících. Rozhodující zápas se uskutečnil dvakrát ještě na brazilském stadionu Maracanã, jenže šampionát 1950 se hrál systémem každý s každým, takže nebylo finále.

INDIVIDUÁLNÍ REKORDY ME

Mistrovství Evropy přináší nezapomenutelné fotbalové okamžiky v podání hráčů, kteří patří ke špičce v historii evropské kopané.

SHEARER

NÁRODNÍ LEGENDA ANI SHEARER NEPOMOHL KE ZLATU

Alan Shearer se jako jediný Angličan stal s pěti góly nejlepším střelcem mistrovství Evropy, a sice v ročníku 96, kde Anglie v londýnském Wembley vypadla v semifinále s Německem na penalty. Ve skupině skóroval proti Švýcarsku, Skotsku a Nizozemsku (dvakrát) a ve zmíněném semifinále dopřál Anglii třiminutové vedení. Dvě branky dal na mistrovství Evropy 2000 a na historickém žebříčku se drží hned za Michele Platiniem a Cristianem Ronaldem.

STŘELECKÝ REKORD KOZŁOWSKI NEJMĚLADŠÍM HRÁČEM ME

Nejmladším hráčem evropských šampionátů se stal polský záložník **Kacper Kozłowski** ve věku 17 let 246 dnů, když v roce 2020 vystřídal Mateusza Klichy v zápase ve skupině proti Španělsku. Předešlý rekord stanovil pouhých šest dnů před ním Angličan Jude Bellingham (17 let 349 dní), když nahradil Kalvina Phillipse ve vítězném čtvrtfinále v Římě s Ukrajinou (4:0). Tím byly překonány ještě dřívější rekordy z téhož ročníku. Španělu Pedrimu bylo v osmifinále proti Chorvatsku 18 let 215 dní a den nato Němci Jamalu Musialovi 18 let 117 dní (nastoupil proti Anglii jako náhradník). Ten reprezentoval Anglii do 21 let, ale po přechodu do mužské kategorie se rozhodl hrát za Německo.

KOZŁOWSKI

37

Goran Pandev ze Severní Makedonie se stal v zápase s Rakouskem na Euru 2020 ve věku 37 let 321 dní druhým nejstarším střelcem v historii ME. Nejstarším zůstává Rakušan Ivica Vastić, jenž skóroval r. 2008 proti Polsku ve věku 38 let 257 dní.

TURNAJOVÝ REKORD ZLATÁ BYLA JEDNA

Španělský útočník Fernando Torres získal na mistrovství Evropy 2012 Zlatou kopačku, přestože dal stejný počet branek – tři – jako Ital Mario Balotelli, Rus Alan Dzagoev, Němec Mario Gómez, Chorvat Mario Mandžukić a Portugalec Cristiano Ronaldo. Rozhodnutí padlo na základě vyššího počtu přihrávek na gól – Torres a Gómez měli po jedné – a dál podle odehraného času. Torres strávil na trávníku o 92 minut méně než Gómez, takže dosáhl stejného úspěchu za kratší dobu, a proto připadla cena jemu.

7

Karim Benzema debutoval na ME až r. 2020, ale dal na něm čtyři góly. Tím se dostal na 5. místo v historické tabulce francouzských střelců na ME za Michela Platiniho (9), Antoina Griezmannu (7), Thierryho Henryho (6) a Zinédina Zidana (5).

10

Nejvíce červených karet udělili rozhodčí na Euru 2000. Mezi 10 vyloučených patřili např. Rumun Gheorghe Hagi, Portugalec Nuno Gomes, Ital Gianluca Zambrotta a Čech Radoslav Látal. Ten byl jako jediný vykázán ze hřiště ve dvou ročnících. Předčasně do sprch musel už na Euru 96.

STŘELECKÝ REKORD ROONEYMU VYDRŽEL REKORD ČTYŘI DNY

Nejmladším střelcem v historii mistrovství Evropy je švýcarský záložník **Johan Vonlanthen**. V zápase, v němž jeho tým prohrál 21. června 2004 s Francií 1:3, mu bylo 18 let 141 dní. Překonal tím rekord vytvořený o čtyři dny dřív anglickým útočníkem Wayneem Rooneyem. Tomu bylo 18 let 229 dní, když dal první gól Anglie a ta porazila Švýcarsko 3:0. Vonlanthen ukončil kariéru v květnu 2012 ve věku 26 let kvůli zranění kolena.

VONLANTHEN

STŘELECKÝ REKORD PONĚDĚLNÍKOVO ŠTASTNÉ PONDĚLÍ

Sovětský útočník Viktor Ponědělnik vstřelil v prvním finále 10. července 1960 hlavou vítězný gól a SSSR porazil Jugoslávii 2:1. Sovětské sdělovací prostředky mu pak věnovaly velkou pozornost. Nedělní výkop v Paříži připadal na 22. hodinu moskevského času, a protože si branku schoval až na 113. minutu, jde o nejpozději dosažený gól v historii mistrovství Evropy. A jelikož hrdinovou jméno znamená v překladu „pondělí“, mohl se pak pochlubit titulkou v celostátních ranních novinách, které hlásaly, že o tom, kdo je v Evropě nejlepší, rozhodlo v pondělí „Pondělí“.

ILJIN VEŠEL DO DÉJIN

Anatolij Iljin ze Sovětského svazu vstřelil vůbec první branku na mistrovství Evropy, a sice v zápase ve skupině proti Maďarsku 29. září 1958.

1

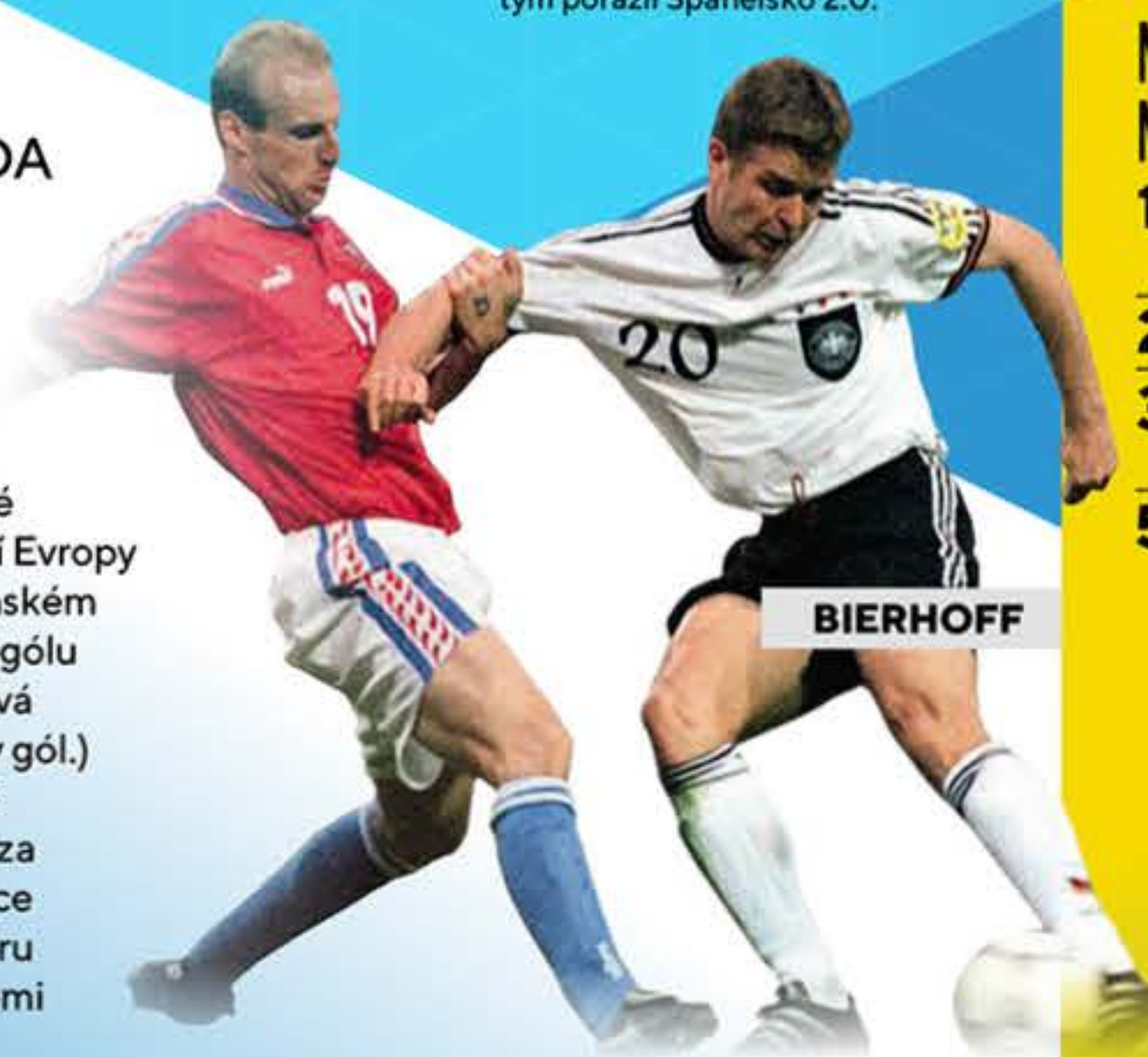
Ve finále mistrovství Evropy byl vyloučen jediný hráč: francouzský obránce Yvon Le Roux dostal v roce 1984 druhou žlutou kartu pět minut před koncem utkání, v němž jeho tým porazil Španělsko 2:0.

NÁRODNÍ LEGENDA BIERHOFFŮV

1. ZLATÝ GÓL

Němec **Oliver Bierhoff** vstřelil první „zlatý“ gól v historii ME. Jednalo se o vítěznou branku proti České republice ve finále mistrovství Evropy 1996 dne 30. června v londýnském Wembley. (Pravidlo o zlatém gólu znamenalo, že se vítězem stává ten, kdo dá v prodloužení dřív gól.) Bierhoff udeřil v páté minutě prodloužení. Jeho střelu zpoza velkého vápna tečoval obránce Michal Horňák a brankář Petru Koubovi prošla mezi rukavicemi za záda.

BIERHOFF

NEJLEPŠÍ STŘELCI NA MISTROVSTVÍ EVROPY:

1. Cristiano Ronaldo, Portugalsko: 14
2. Michel Platini, Francie: 9
- 3.–4. Antoine Griezmann, Francie a Alan Shearer, Anglie: 7
- 5.–12. Nuno Gomes, Portugalsko, Thierry Henry, Francie, Zlatan Ibrahimović, Švédsko, Patrick Kluivert, Nizozemsko, Romelu Lukaku, Belgie, Álvaro Morata, Španělsko, Wayne Rooney, Anglie, a Ruud van Nistelrooy, Nizozemsko: 6

MISTROVSTVÍ SVĚTA ŽEN 2023

Mistrovství světa žen 2023 se odehrávalo na deseti stadionech ve dvou státech a byla z toho dosud nejimpozantnější soutěž v ženské kopané. Jasně se v něm odrazil nebývalý rozvoj ženského fotbalu. První výkop se uskutečnil 20. července v novozélandském Aucklandu, finále se konalo o měsíc a 64 zápasů později v australském Sydney.

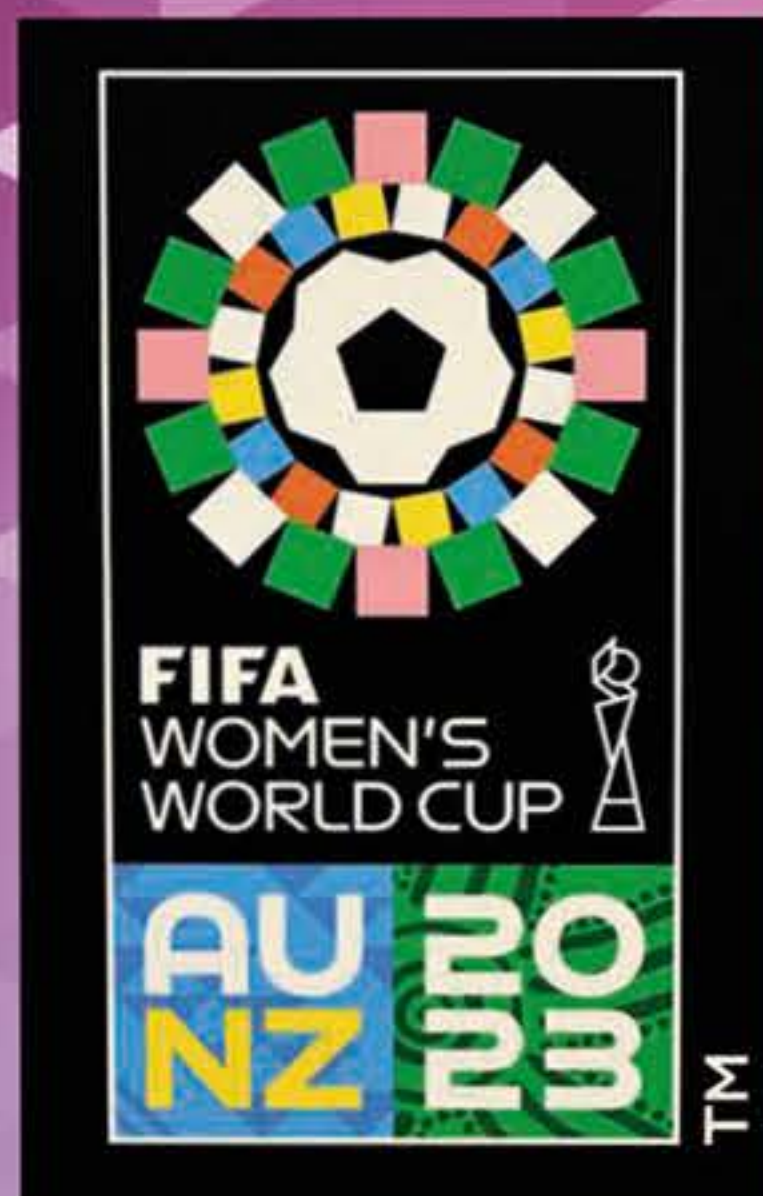

NÁRODNÍ LEGENDY TRIUMFÁLNÍ TRIO

Austrálie a Nový Zéland byly jako pořadatelé nasazeny přímo a o zbylých 30 míst na šampionátu se ucházelo rekordních 172 národních týmů z 211 členů FIFA. Evropa měla přidělen nejvyšší počet míst: 11. Poslední tři kvalifikační místa obsadily Haiti, Panama a Portugalsko. Ty postoupily z 10členné mezikontinentální baráže, která se konala v únoru 2023 na Novém Zélandu.

2

NÁRODNÍ TÝM HAITI

TURNAJOVÉ STRÍPKY ČTYŘLETÁ ODYSEA

Na jaře 2019 deset členských svazů projevilo zájem o pořádání ženského mistrovství světa 2023: Argentina, Austrálie, Belgie, Bolívie, Brazílie, Kolumbie, Japonsko, Jižní Korea, Nový Zéland a Jižní Afrika. Než nadešel den, kdy měla Rada FIFA rozhodnout, Austrálie a Nový Zéland předložily společnou nabídku a většina konkurentů odpadla. Nakonec bylo zapotřebí jediného hlasování. Pro Austrálii s Novým Zélandem se vyslovilo 22 hlasů, kdežto pro Kolumbii jen 13.

Austrálie je teprve druhý svaz z Asijské fotbalové konfederace, který se stal pořadatelem mistrovství světa žen. Předtím v letech 1991 a 2007 Čína.

STADION AUSTRÁLIE

81,4

milionu australských dolarů stála modernizace šaten a zázemí pro novináře na Stadionu Austrálie, jednom z dějišť mistrovství světa žen.

TURNAJOVÉ STRÍPKY VŠECHNO JE JEDNOU POPRVÉ

Mistrovství světa ve fotbale žen 2023 se zapsalo do dějin jako první ročník, kterého se zúčastnilo 32 družstev, jenž se konal na jižní polokouli a který pořádaly dva státy: Austrálie a Nový Zéland. FIFA rovněž poprvé v souvislosti se světovými šampionáty přistoupila na to, že se na organizaci budou podílet dvě konfederace. Nový Zéland totiž spadá do oceánské, zatímco Austrálie přešla téměř před dvěma desetítkami let do asijské.

WULLAERTOVÁ

STŘELECKÝ REKORD TESSA VÁLÍ

Nejlepší střelkyně kvalifikace o postup na Mistrovství světa ve fotbale žen 2023 se stala se 17 góly Belgičanka Tessa Wullaertová. Pět z nich nasázela Arménii, kterou Belgie rozdrtila 19:0, čtyři při vítězství 6:1 v Kosově a hattrick při výhře 7:0 v domácí odvetě s Kosovem. Na klubové úrovni hrála v Belgii, Anglii, Německu a Nizozemsku. Premiéru v reprezentaci si odbyla v roce 2011 na mistrovství světa hráček do 19 let a v tomtéž roce debutovala mezi dospělými. Od té doby odehrála víc než sto mezistátních zápasů a stala se rekordmankou v počtu reprezentačních startů (119) i gólů (75).

DĚJIŠTĚ:

Na šampionát 2023 FIFA vybrala v Austrálii pět měst a šest stadionů a na Novém Zélandě čtyři města a stadiony. Finále se odehrálo na Stadionu Austrálie v Sydneyjském olympijském parku.

AUSTRÁLIE

STADION AUSTRÁLIE, SYDNEY
Kapacita: 83 500

SYDNEYSKÝ FOTBALOVÝ STADION, SYDNEY
Kapacita: 42 512

HINDMARSHSKÝ STADION, ADELAIDE
Kapacita: 18 400

LANGŮV PARK, BRISBANE
Kapacita: 52 263

MELBOURNSKÝ OBDĚLNÍKOVÝ STADION V MELBOURNU
KAPACITA: 30 052

PERTHSKÝ OBDĚLNÍKOVÝ STADION V PERTHU
Kapacita: 22 225

NOVÝ ZÉLAND

EDENSKÝ PARK V AUCKLANDU
Kapacita: 48 276

STADION FORSYTH BARR V DUNEDINU
Kapacita: 28 744

WAIKATSKÝ STADION V HAMILTONU
Kapacita: 25 111

WELLINGTONSKÝ REGIONÁLNÍ STADION VE WELLINGTONU
Kapacita: 34 500

NEJLEPŠÍ FOTBALISTA SVĚTA PODLE FIFA

Cena FIFA pro nejlepšího fotbalistu za uplynulých 12 měsíců platí za jedno z největších individuálních poct v mezinárodním fotbalu.

VÍTĚZ R. 2022 LIONEL MESSI

Jméno Lionela Messiho bylo na cenu pro nejlepšího hráče prakticky vyryto již v prosinci 2022 v katarském Lúsajlu, když dvakrát skóroval a Argentina získala titul mistra světa. Pro něj to byla za daný rok již čtvrtá velká cena – po ligovém titulu a superpoháru ve Francii s Paříží Saint-Germain (PSG) a trofeji na mezinárodní úrovni v konfrontaci mistra Jižní Ameriky a Evropy.

V anketě FIFA nasbíral 52 bodů s velkým náskokem před spoluhráčem Kylianem Mbappém (Francie a PSG) a Karimem Benzemou (Francie a Real Madrid). Dál byli nominováni Julián Álvarez (River Plate, Manchester City, Argentina), Jude Bellingham (Borussia Dortmund, Anglie), Kevin De Bruyne (Manchester City, Belgie), Erling Håland (Borussia Dortmund, Manchester City, Norsko), Achraf Hakimi (PSG, Maroko), Vinicius Júnior (Real Madrid, Brazílie), Robert Lewandowski (Bayern Mníchov, Barcelona, Polsko), Sadio Mané (Liverpool, Bayern Mníchov, Senegal), Luka Modrić (Real Madrid, Chorvatsko), Neymar (PSG, Brazílie) a Muhammad Saláh (Liverpool, Egypt).

Messi prohlásil: „Chci poděkovat spoluhráčům, [trenéru] Lionelu Scaloni, [brankáři] Dibuoovi [Emilianu Martinezovi]. Zastupujeme je, protože bez nich bychom tady dnes nestáli... Loňský rok pro mě byl neskutečný. Stálo mě to hodně úsilí a přemáhání, ale konečně se mi splnil sen. Nic krásnějšího mě za celou kariéru nepotkalo. Samozřejmě chci poděkovat své rodině a argentinskému lidu, že jsem mohl prožít něco mimořádného. Do smrti na to nezapomenu.“

PŘEDEŠLÍ VÍTĚZOVÉ:

- 2021 Robert Lewandowski (Polsko)
- 2020 Robert Lewandowski (Polsko)
- 2019 Lionel Messi (Argentina)
- 2018 Luka Modrić (Chorvatsko)
- 2017 Cristiano Ronaldo (Portugalsko)
- 2016 Cristiano Ronaldo (Portugalsko)
- 2015 Lionel Messi (Argentina)

1991

V tom roce byla cena udělena poprvé – Němci Lotharu Matthäusovi.

1

Zinédine Zidane jako jediný obdržel nejvyšší ocenění od FIFA coby hráč i trenér.

8

Brazilští hráči získali cenu osmkrát, víckrát než fotbalisté z kterékoliv jiné země.

Hlasování je rovnoměrně rozděleno mezi zástupce sdělovacích prostředků, státní trenéry, kapitány národních týmů a širokou veřejnost.

MBAPPÉ

NEJLEPŠÍ FOTBALISTKA SVĚTA PODLE FIFA

V této ceně se odráží stále rostoucí obliba a úspěšnost ženské kopané, což dokládá rekordní sledovanost mistrovství světa ve fotbale žen ve Francii v roce 2019.

VÍTĚZKA R. 2022 ALEXIA PUTELLASOVÁ

Záložnice Španělska a Barcelony Alexia Putellasová byla vyhlášena nejlepší fotbalistkou za rok 2022. Zopakovala si tak prvenství z roku 2021, kdy této pocty dosáhla jako první Španělka. A cenu obhájila jako vůbec první hráčka. V anketě porazila Alex Morganovou z USA a nejlepší střelkyni mistrovství Evropy Beth Meadovou z Anglie. Dalšími kandidátkami byly Aitana Bonmatiová (Barcelona, Španělsko), Debinha (North Carolina Courage, Brazílie), Jessie Flemingová (Chelsea, Kanada), Ada Hegerbergová (Lyon, Norsko), Sam Kerrvá (Chelsea, Austrálie), Vivianne Miedemová (Arsenal, Nizozemsko), Lena Oberdorfová (Wolfsburg, Německo), Alexandra Poppová (Wolfsburg, Německo), Wendie Renardová (Lyon, Francie), Keira Walshová (Manchester City, Barcelona, Anglie) a Leah Williamsonová (Arsenal, Anglie).

Putellasové se rok 2022 vydařil náramně. V roli kapitánky Barcelony vyhrála ve Španělsku ligu, pohár i superpohár a dostala se do finále Ligy mistrů. Také se zapsala do historie jako první fotbalistkou se 100 starty za Španělsko. Jubileum oslavila gólem při remíze 1:1 s Itálií. Na klubové úrovni pomohla Barceloně zvítězit ve všech 30 prvoligových zápasech a v Lize mistrů byla s 11 brankami nejlepší střelkyní. Jediné zklamání jí přineslo zranění předních zkřížených vazů, kvůli němuž zmeškala mistrovství Evropy v Anglii.

PŘEDEŠLÉ VÍTĚZKY:

- 2021 Alexia Putellasová (Španělsko)
- 2020 Lucy Bronzeová (Anglie)
- 2019 Megan Rapinoeová (USA)
- 2018 Marta (Brazílie)
- 2017 Lieke Martensová (Nizozemsko)
- 2016 Carli Lloydová (USA)
- 2015 Carli Lloydová (USA)

2001

V roce 2001 byla poprvé vyhlášena nejlepší fotbalistka roku na světě: Mia Hammová ze Spojených států.

20

Nejmladší držitelkou ceny se stala Marta – v roce 2006 jí bylo teprve 20 let.

Němka Nadine Angerová získala titul nejlepší fotbalistky roku jako jediná z brankářek i brankářů!

Brazilská legenda Marta byla vyhlášena nejlepší hráčkou světa 6x (5x v řadě v letech 2006–10 plus r. 2018).

4

Nejvyššího individuálního ocenění se dostalo 4 hráčkám USA, tj. nejvíc ze všech zemí.

6

ANGEREROVÁ